

Vergaderjaar 2010–2011

30 196

Duurzame ontwikkeling en beleid

Nr. 139

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 mei 2011

Conform het verzoek van de Vaste Kamercommissie Infrastructuur en Milieu op 27 april jl. geef ik u hierbij de stand van zaken ten aanzien van de Malaysian Timber Certification Scheme (MTCS). Met mijn brief d.d. 7 februari 2011 (kamerstuk 30 196, nr. 125) heb ik u reeds geïnformeerd over mijn overwegingen ten aanzien van acceptatie van MTCS. Ik heb daarbij al aangegeven hierover zo spoedig mogelijk met u te willen overleggen. Op 10 februari jl. is in de Vaste Kamercommissie Infrastructuur en Milieu besloten om dit overleg uit te stellen, in verband met de beroepsprocedure tegen het TPAC oordeel van oktober 2010.

Ik heb u in mijn brief van 9 februari 2011 (kamerstuk 30 196, nr. 126) gemeld dat de beroepsprocedure naar mijn mening geen uitsluitsel zal bieden over de vraag of MTCS voldoet aan de inkoopcriteria. Hierop kom ik verder in deze brief terug. Gezien de verbeteringen die het bestuur van MTCS inmiddels heeft gerealiseerd en gezien het feit dat de toetsingsprocedure nu al twee jaar duurt, vind ik het onverantwoord om een beslissing over MTCS nu nog verder uit te stellen. Daarom wil ik MTCS per 1 juli 2011 accepteren voor het inkoopbeleid van de overheid.

Oordeel TPAC over MTCS-keurmerk hout

In het kader van duurzaam inkopen toetste een speciale commissie, de Timber Procurement Assessment Committee (TPAC) sinds mei 2008 of het Maleisische certificatiesysteem voor duurzaam hout voldoet aan de Nederlandse inkoopcriteria voor duurzaam hout. In maart 2010 oordeelde TPAC dat het MTCS-systeem voldeed aan deze criteria. Na een bezwaarprocedure van vijf maatschappelijke organisaties en op basis van nieuw beschikbare informatie oordeelde TPAC in oktober 2010 dat het MTCS-systeem niet voldeed aan de Nederlandse Inkoopcriteria voor hout. Belangrijkste argumenten voor TPAC om het oordeel te herzien hadden betrekking op de mate van bescherming van gecertificeerd bos tegen conversie (omzetting van natuurlijk bos in andere vormen van landge-

bruik, zoals rubberplantages), de positie van inheemse volken (de Orang Asli) en publieke beschikbaarheid van kaarten van gecertificeerde gebieden. TPAC merkte wel op dat MTCC, de organisatie die het certificatiesysteem beheert, de afgelopen jaren enorme verbeteringen tot stand heeft gebracht.

MTCC heeft knelpunten weggenomen

Op basis van het oordeel van TPAC heb ik met MTCC harde afspraken gemaakt over de noodzakelijke verbeteringen van het systeem. MTCC heeft deze afspraken vertaald naar concrete instructies voor bosbeheerders en certificerende instellingen. Hiermee acht ik MTCS conform de Nederlandse inkoopcriteria voor duurzaam hout. Het betreft de volgende verbeteringen:

1. Om ervoor te zorgen dat de inheemse volken (Orang Asli) hun traditioneel gebruik van de bossen voort kunnen zetten, moet de bosbeheerder met de Orang Asli overeenkomen hoe de gebruiksgebieden van de Orang Asli zullen worden beheerd.
2. Alleen natuurlijk bos komt in aanmerking voor certificering. Plantages, geconverteerd bos en bos dat gepland staat te worden geconverteerd, mag niet worden gecertificeerd. Indien er in het gecertificeerde gebied alsnog geconverteerd wordt, zal de certificerende instelling besluiten over schorsing of intrekking van het certificaat.
3. Bosbeheerders (of in sommige gevallen de certificerende instelling) zijn opgedragen om gedetailleerde kaarten van de gecertificeerde gebieden beschikbaar te maken voor belanghebbenden, opdat deze hun controlerende rol kunnen vervullen.

MTCC heeft toegezegd bij de komende auditrondes de voorgaande drie punten expliciet aan de orde te laten komen en de resultaten hiervan op een transparante wijze inzichtelijk te maken. In de komende twee jaar zal ik in overleg met TPAC verifiëren dat de aanpassingen van MTCC hebben geleid tot de afgesproken resultaten. Deze verificatie zal onder meer worden gebaseerd op de auditrapporten van certificerende instellingen en de wijze waarop MTCC is omgegaan met eventuele klachten. De Nederlandse ambassade in Kuala Lumpur zal hierbij nauw betrokken worden.

Beroepsprocedure MTCS

MTCC heeft in november 2010 beroep aangetekend tegen het oordeel van TPAC bij Stichting Milieukeur (SMK). Dit beroep is gebaseerd op het TPAC-ordeel van oktober 2010. Het College van Beroep van SMK zal zich naar verwachting met name richten op de vraag of TPAC in oktober vorig jaar inhoudelijk en procedureel tot een correct oordeel is gekomen; en dat de verbeteringen die sinds oktober door MTCC zijn gemaakt een ondergeschikte rol zullen spelen. Een uitspraak van het College van Beroep zal naar mijn mening dan ook niet het oordeel van TPAC vervangen en geen uitsluitel bieden over de vraag of MTCS op dit moment voldoende duurzaamheid garandeert. Om die reden zie ik in de recente beslissing van het College van Beroep om de hoorzitting, die op 28 april gepland stond, uit te stellen, geen aanleiding om een beslissing over MTCS verder uit te stellen. Acceptatie van een certificatiesysteem is overigens nooit definitief: nieuwe informatie kan altijd aanleiding vormen om een oordeel te herzien. Voor MTCS is het eerstvolgende toetsmoment over twee jaar. Ik stel daarom voor niet op de afronding van de beroepsprocedure te wachten.

Overwegingen

Ik constateer dat in de discussie rond MTCS tegenstellingen steeds meer worden uitvergroot tussen certificatiesystemen, maatschappelijke

organisaties en bedrijven die zich geïnteresseerd hebben aan een certificatiesysteem. Het doel dat wij allen nastreven is echter hetzelfde: behoud van onze bossen voor volgende generaties door stimulering van duurzaam bosbeheer. Dit is vooral van belang in tropische gebieden, waar de bossen essentieel zijn voor behoud van biodiversiteit maar waar nog maar 1% van het bosareaal is gecertificeerd.

Certificering heeft zijn effectiviteit bewezen doordat het duurzaam bosbeheer rendabel maakt voor de bosbeheerder. Inmiddels zijn er verschillende certificatiesystemen voor duurzaam hout op de markt, die allemaal belang hebben bij behoud van de bossen maar die elkaar ook beconcurreren. Hierdoor kunnen zij elkaar stimuleren tot verbetering. Helaas draagt de Nederlandse discussie over MTCS niet bij aan dit verbeterproces, maar lijkt vooral te leiden tot verdere polarisatie. Hoe langer deze discussie voortduurt, hoe groter het risico dat het draagvlak voor certificering in de tropen afneemt en Nederland zijn invloed als kritische partner verliest bij het stimuleren van duurzaam bosbeheer. Dit is contraproductief voor de doelen die met duurzaam inkoopbeleid worden nagestreefd.

In de regio Zuid-Oost Azië geldt Maleisië als koploper op het gebied van duurzaam bosbeheer en als testcase voor certificering. Niet-gecertificeerd bos is in deze regio zeer kwetsbaar. MTCC heeft zich reeds in 2008 geïnteresseerd aan de toetsing voor het Nederlands inkoopbeleid voor duurzaam hout. Sindsdien heeft MTCC diverse verbeteringen aangebracht in haar systeem en bosbeheer. MTCC heeft inmiddels de aanpassingen gemaakt die nodig zijn voor het wegnemen van de laatste knelpunten die een positief oordeel van TPAC in de weg staan. Met het oog hierop vind ik het onverantwoord en onredelijk om MTCS nu nog langer uit te sluiten van de Nederlandse markt voor overheidsinkopers.

MTCS is al jaren geaccepteerd als bewijs voor legaal gekapt hout in het Nederlandse inkoopbeleid voor hout. Landen als het Verenigd Koninkrijk, België en Denemarken hebben een duurzaam inkoopbeleid voor hout dat vergelijkbaar is met het Nederlandse beleid. Deze landen hebben het keurmerk MTCS als bewijs van duurzaam geproduceerd hout geaccepteerd in hun inkoopbeleid. Met de acceptatie van MTCS is het Nederlandse inkoopbeleid in lijn met het beleid in deze EU-lidstaten. Voorlopig lijkt de Europese Commissie niet voornemens om Europees beleid op duurzaam inkopen van hout te ontwikkelen. Het is daarom belangrijk dat de koplopende lidstaten een eenduidig signaal afgeven over duurzaam inkopen van hout, om andere EU-lidstaten en landen die tropisch hout leveren aan de EU te laten zien dat we duurzaam bosbeheer willen stimuleren.

Met acceptatie van MTCS toont de Nederlandse overheid zich een betrouwbare partner en laat ik zien dat certificering van bossen in de tropen loont, zónder de kwaliteit van onze duurzaamheidseisen uit het oog te verliezen.

Graag wil ik vóór 1 juli hierover met u van gedachten wisselen.

De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
J. J. Atsma